

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MEDITATIE

Dorstigen genodigd

Jesaja's boodschap is troostvol geweest, niet alleen in zijn tijd, maar voor de Kerk Gods van alle eeuwen. Zo immers was zijn roeping: 'Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreekt naar het hart van Jeruzalem', Jesaja 40:1 en 2. En deze troost was zo bijzonder nodig voor het volk des Heeren, toen en ook nu. Toen zaten ze, althans als in een profetisch vergezicht, in het land van Babel. Reeds 150 jaar tevoren zag de profeet ze zitten in diepe ellende en smart. Wachtend op verlossing, die voorlopig niet komen zou. Uitzierend naar heil, waar geen hoop op was. Zo gingen, ze ongetroost hun weg, zoekend naar verkwikking in een land waar geen verkwikking was.

Maar: is het nú met Gods Kerk anders? Hoe menigmaal moeten ze hun weg zoeken, door eigen schuld, in een land van zonde, afval en ongerechtigheid. Een weg die soms zo donker kan zijn. Een weg die vaak troosteloos is. Wachtend naar licht en uitzierend naar troost. Welnu, voor hen kan de boodschap van verlossing en zaligheid, die wij in Jesaja's profetie vanaf hoofdstuk 40 beluisteren, zo verkwikkend zijn. Hoewel de verkwikkende genade waar ze zo naar uitzien er nóg niet is (Jesaja's profetie over verlossing uit Babel was er 200 jaar voordat deze verlossing werkelijkheid werd), kan toch de boodschap van toekomstige

'O, alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk'.

Jesaja 55:1.

zegen tot bemoediging zijn. De Heere zal immers al zijn beloften, op Zijn tijd, eens vervullen. Zo is dit 55e hoofdstuk tot bemoediging van de gehele Kerk des Heeren. Maar het is niet minder een nodiging tot het levende water aan het adres van dorstigen. Zij immers worden aangesproken in onze tekst: 'alle gij dorstigen'. We zien het beeld voor ons van een woestijn. Geen water, geen verkwikking, geen rust. Slechts een brandende dorst, omkomen in het vooruitzicht en opgejaagd door de onrust. Is het geen beeld van de door de Heilige Geest ontdekte zondaar aan de staat van zijn verlorenheid en schuld? Moeten dezulken het niet inleven te verkeren in een land, 'dor en mat zonder water', Psalm 63:2? Hoe ze ook roepen, de dorst blijft, de zonde benauwt en het oordeel Gods (rechtvaardig en verdiend) verontrust hen dagelijks. Geen enkele rust kunnen ze vinden voor hun rusteloze bestaan.

Is het uw beeld, lezer? Hoort dan: een nodiging aan het adres van dezen: 'komt tot de wateren'. Ze worden genodigd tot WATER. Dat wil hier zeggen: verkwikking, lafenis, vergeving en genade. Allemaal zaken waaraan ze ten hoogste gebrek hebben en die ze het allermeest begeren. Zo horen we roepen: 'Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, also schreeuwt mijn ziel tot U, o God! Mijn ziel dorst

naar God, naar de levende God', Psalm 42:2 en 3. Voor hén is er water; de schuldvergevende genade in Sions betalende Borg. Zijn bloed is tot verzoening van hun zonden genoegzaam. Zijn offer is voldoende tot lafenis van hun dorstige hart. Zijn verdienste is geschikt tot verzadiging van hun smachtende ziel. Aldus gebracht aan de voeten van deze Zaligmaker, Wiens Naam Jezus is, worden ze verzadigd. Daarbij is geen eigengerechtigheid nodig: 'gij, die geen geld hebt'. Ze hebben niets om deze genade te kopen, slechts schuld en vloekwaardigheid. Geen penning om hun hemelhoge schuld te voldoen. En dachten ze ooit nog iets te bezitten, het is hen geworden als waardeloos voor God. Geen geld! Toch worden ze genodigd. Juist met hun armoede en schuld zijn ze welkom aan de voeten van Hem, Die enkel rijkdom en vergeving heeft. Zo wordt deze Parel van grote waarde tmeer algenoegzaam voor een arme, beroofde en geestelijk failliet gegane zondaar. Zo worden werkelijk 'hongerigen met goederen vervuld', Lukas 1:53. Is de hemelse Koning daarvoor niet arm geworden, om hun armoede te vervullen met Zijn hemelse rijkdom? (2 Korinthe 8:9). Zo mag die geestelijke koop worden gedaan: 'zonder geld en zonder prijs'. Niets om te geven, maar alles wordt ontvangen. Eigenlijk is het

INHOUD	pag.
Meditatie:	
Dorstigen genodigd	1
Bijbelstudies:	
Nehemia's gebed (2)	2
Hervormingsdag	3
In orde: De noodzaak van kerkrecht en kerkregering	4
Samuel Rutherford (3)	6
Kerknieuws	8
Berichten	8
Predikbeurten	9

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Kerkelijk nieuws en berichten aan:

redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk
aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor
abonnementsgelden: 64327.

Alle advertenties aan:

Administratie van de Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs
bij vooruitbetaling:

voor Nederland: f 24,00 = €11,- per
halfjaar (te betalen per 1 april en 1
oktober d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:

Luchtpost:

Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.

Zeepost:

Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties f 1,10 = €0,50,- per mm.

Familieberichten

f 0,85 = €0,40,- per mm.

Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk
donderdagmorgen in bezit van de
administratie te zijn.

Faxberichten vrijdag voor 12 uur.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

van hun kant geen koop: ze ZIJN gekocht, voor hen IS betaald. Juist deze wonderlijke koop geeft het wonder van eenzijdige genade temeer aan: gekocht is een vloekwaardig volk; betaald is het met de prijs van het kostelijke en dierbare bloed van Christus als een Gode welbehagelijk betaalmiddel. Zalig zij die aldus als uitgewerkte zondaren aan de voeten van een dienende Koning gebracht mogen worden. Aan die koop is immers eten verbonden: 'en eet'. Zo mag gegeten worden van dat genadebrood, het Brood des levens, dat nimmermeer doet hongeren.

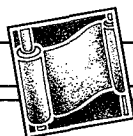
De goederen evenwel die ze mogen ontvangen zijn volmaakt: 'wijn en melk'. Het ziet op verkwikking en overvloed. Aan de voeten van Immanuël is alleen maar overvloed. Daar geldt het voor uitgewerkte en arme zondaren: 'Een volle beek van

wellust maakt hier elk in liefde dronken'. Daar worden ze 'verzadigd met het goed van Gods huis, met het heilige van Zijn paleis', Psalm 65:5. Daar is verzoening, zaligheid en verkwikking, om Christus' wil.

Verloren zondaar, opgejaagd door uw schuld, verbrijzeld door de wet en aangeklaagd door uw eigen hart; hier is zaligheid, vrede en heil. Laat u aldus zaligen zonder eigengerechtigheid. Wendt u als een vloekwaardige tot deze Koning, Die nooit verstiten zal. En hebt u niets om mee te brengen? Juist dezulken zijn bij Hem welkom! Bovendien: deze Koning heeft alle schatten en goederen die u ontbreken. Hij roept het uit: 'Doe uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen', Psalm 81:11. Amen.

Putten,

ds. G.J. Baan.

BIJBELSTUDIES

Nehemia's gebed

Nehemia 1

(2)

Ootmoed

Wat valt ons op als we het gebed van Nehemia hier lezen? Er spreekt ootmoed uit. Ootmoed is een wezenlijk kenmerk van genade. Waar de Heere werkt, daar is de vrucht ootmoed. Wat is ootmoed? Dat een mens klein, ja niets wordt voor God. Een leven in ootmoed is een leven als een arme zondaar in de laagte voor God. Nehemia belijdt in dit gebed dan ook de schuld, die er ligt. De zonde van het volk was de grootste hinderpaal voor de herbouw van Jeruzalem. Die zonde gaat hij hier hartelijk belijden. We vinden in dit gebed van Nehemia twee dingen: *Godskennis en zelfkennis*. Waar die twee zaken beoefend worden, daar is altijd ootmoed. Zijn Godskennis blijkt uit de aanhef van zijn gebed, zoals we dat lezen in vers 5. Hij noemt Gods Verbondsnaam, want hij zegt "HEERE", dat wil zeggen de God des Verbonds, de Ik zal zijn Die Ik zijn zal. Maar tegelijkertijd noemt hij Hem ook "God des Hemels", dat

wil zeggen de God, Die zo hoog woont, dat Hij voor ons niet is te doorgronden. Daaraan voegt hij dan toe: "Gij grote en vreselijke God." Hebben we de Heere zo al leren kennen? Sommige mensen spreken zo platvloers, zo gemoedelijk over God. Besef toch Wie de Heere is! Wat gebeurt er als een mens tot God bekeerd wordt? Dan komt er een diep doorleefd besef van Wie God is. En daarom ook een besef van wie wij zijn. Zo buigt Nehemia zich hier voor de Heere met belijdenis van zonde en schuld. Het volk heeft alle ellende verdiend. Het is rechtvaardig als de Heere Zijn volk zou loslaten. Nehemia mag dat billijken. Zo horen we hem zeggen: "Ik doe belijdenis over de zonden der kinderen Israëls, die wij tegen U gezondigd hebben; ook ik en mijns vaders huis, wij hebben gezondigd." (vers 6).

Eén met de schuld

Die plaats van ootmoed, dat is de plaats waar de Heere al Zijn kinderen brengt. Kent u die plaats? Nee,

dat is geen zaak van verstand. Het is een zaak van de beleving van het hart. Hebt u zich ooit diep schuldig, diep verloren geweten voor de hoge en heilige God? Dat is ootmoed. Dan kunnen we de Heere alleen maar gelijk geven in Zijn oordelen en gericht. Dan hebben wij geen rechten meer. Dan gaat ons eigen hoogmoedige ik eronder. Weet u wat de Heere dan zegt? "Op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest, en die voor Mijn Woord beeft." (Jes. 66 : 2) Voor zulke armen en verslagenen valt het bij de Heere zo wonderlijk mee.

En weet u wat hier nu zo opvalt? Die bewoners van Jeruzalem woonden honderden kilometers bij Nehemia vandaan, en toch zegt hij: "Wij hebben gezondigd". Hij weet zich één met de schuld van zijn volk. "Ook ik en mijns vaders huis, wij hebben gezondigd". Hij staat niet boven de inwoners van Jeruzalem, hij verheft zich niet boven anderen. Nee, hun schuld is ook zijn schuld. Dat is pas *solidariteit*. Er wordt in onze tijd veel gesproken over solidariteit. We moeten solidair met elkaar zijn, zo zegt men dan. Maar weten we ook van deze solidariteit? Weten we wat het is om solidair met anderen te zijn in hun schuld? Wij zijn meesters in het afschuiven van de schuld. Dat is in het paradijs al begonnen, toen Adam zijn vrouw beschuldigde en daarbovenuit God de schuld gaf: "De vrouw, die Gij mij gegeven hebt!" Wij willen altijd weer met onze vinger naar anderen wijzen. Maar als God ons op onze plaats brengt, dan worden we solidair met de grootste zondaar.

Zijn we zo al schuldig geworden voor God? Met uw persoonlijke schuld? Maar ook met de schuld van de kerk en van land en volk? Dat is een heerlijk blijk van genade. Dan worden we klein gemaakt. Dan leren we de ander uitnemender achten dan onszelf. Zo mag Nehemia zich in dit gebed vernederen. Daar begint het altijd als het goed is. In de vernedering. Bent u daar ook begonnen? Dat is geen gemakkelijke plaats voor ons vlees. Maar het is wel een onuitsprekelijk goede plaats. Daar was de tollenaar, die het uitriep: "Wees mij zondaar genadig." Daar was de boetvaardige zondares, die Jezus' voeten natmaakte met de tranen van haar berouw. Daar was Manasse toen hij in de gevangenis te Babel zijn

Hervormingsdag

Op de ochtend van 31 oktober 1517 sloeg Maarten Luther zijn 95 stellingen, in het Latijn geschreven, aan op de deur van de slotkerk van Wittenberg. Luther bedoelde met deze daad allermindst een reformatie of een revolutie te ontketenen. Hij wilde als geleerde de in zijn dagen gebruikelijke weg bewandelen om andere geleerden uit te nodigen tot een discussie over de zaken die hem na aan het hart lagen. Weinig heeft hij kunnen vermoeden dat zijn stellingen binnen vier weken bij nagenoeg de gehele christenheid van zijn dagen bekend waren. Toen ze eenmaal ook in de volkstaal waren vertaald, raakten ze het hart van Gods kinderen. Omdat het feit van het aanslaan van de stellingen weliswaar algemeen bekend is, maar de inhoud van de stellingen veel minder, laten we er hier een kleine bloemlezing uit volgen:

- (1) *Onze Heere en Meester Jezus Christus, als Hij zegt: 'Bekeert u', heeft gewild dat het gehele leven van de gelovigen bekering zou zijn.*
- (32) *Allen zullen met hun leermeesters voor eeuwig verdoemd worden die geloven dat ze door aflaatbrieven zeker zijn van hun zaligheid*
- (36) *Ieder christen, die waarlijk berouw heeft, komt volkomen vergeving van straf toe, ook zonder aflaatbrieven*
- (62) *De ware schat van de Kerk is het heilig Evangelie van de eer en de genade van God*
- (63) *Deze schat is terecht de meest gehate, omdat ze van de eersten de laatsten maakt*
- (64) *Maar de schat van de aflaten is de meest geliefde, omdat ze van de laatsten de eersten maakt*
- (92) *Weg met al die profeten die aan het volk van Christus prediken: Vrede! Vrede! - en het is geen vrede*
- (93) *Gezegend al die profeten die aan het volk van Christus prediken: Kruis! Kruis! - en het is geen kruis*
- (94) *De christenen moeten aangespoord worden Christus, hun Hoofd, te volgen door velerlei pijn, dood en hel heen*
- (95) *En laat hen zo vertrouwen de hemel binnen te gaan, veel meer door vele verdrukkingen dan door de zorgeloosheid van een valse vrede*

schuld voor God beleed. Daar brengt de Heere al Zijn kinderen. Op die lage plaats voor God, doet hij het zo meevallen, want daar wordt Zijn ontfermende genade gesmaakt.

Nehemia's pleitgrond

Ondanks de zonden, die tegen hem getuigen moeten, laat Nehemia toch niet los. Hij kan niet loslaten. Die zichzelf veroordelende zondaar, die aan 's Heeren voeten zijn schuld hartelijk beweent, kan niet loslaten. Dat wenende hart schreeuwt immers naar God omdat Goddelijke liefde trekt, dwars door alles heen. Maar waaraan ontleent Nehemia dan de vrijmoedigheid om de Heere aan te roepen en niet los te laten? Ligt die schuld er dan niet? Waarop pleit hij dan? Hij pleit in dit gebed allereerst op het *Verbond*. Twee keer noemt Hij de Heere met Zijn Verbondsnaam, in vers 5 en in vers 11. Twee keer zegt hij: "Och, HEERE." En waarvan

spreekt dat Verbond?

1. Van Gods *verkiezing*. Dat wil zeggen, dat de Heere het niet doet om iets in de mens. Is dat voor u al een wonder geworden? Is dat geen machtige pleitgrond? Als het om ons moest, het was voor eeuwig verloren. Goddelijke verkiezing is geen domper, geen lot uit de loterij, maar een prediking van Gods eenzijdig ontfermen over diep verloren mensen. Daarom kan het voor de grootste der zondaren. De verlost en zullen de Heere eeuwig prijzen vanwege Zijn verkiezend welbehagen.
2. Van Gods *genade*. De Heere is als de God des Verbonds de Genadige. Het kan nooit om waarde of verdienste in het volk. Het kan alleen genade zijn. Als u daar een een doorleefde indruk van krijgt, dan gaat u verstaan, dat het alleen genade kan zijn als de Heere Zich over zo'n verlorene

ontfermt. Denk weer aan die tolle- naar achter in de tempel, die bedelde om genade. Denk aan de psalmist: "Gena, o God, gena, hoor hoe een boet'ling pleit." Boetelingen, die zichzelf veroordelen moeten, krijgen genade nodig.

3. Van Gods *trouw*. Nehemia roept de Verbondsgod ook aan als de Getrouwe. We horen hem zeggen: "Die het Verbond en de goedertierenheid houdt dien, die Hem liefhebben, en zijn geboden houden." (vers 5). Het is die Verbondsgod, Die het zegt: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks?

Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten." (Jes. 49 : 15). Die Goddelijke *trouw* is de garantie van de zaligheid van de bruidsgemeente.

(Wordt vervolgd)

Zeist, Ds. J. J. v. Ekeveld

Herfst

Vreemd, dat boom en tak zo stil staan

*In het gouden licht vandaag,
Dat de bladertjes zo stil gaan,
't Een na 't ander, naar omlaag,*

*Dat het zonlicht zo voorzichtig
Door de ijlheid straalt van 't lof,
En het groene blad doorzichtig
En veel eed'ler maakt van stof,*

*Dat het windje in de twijgen
Zo behoedzaam gaat te werk
En alleen wat blaadjes zijgen
Doet op 't pad en 't bloemenperk,*

*Zonder 't wazig diep te raken
Waar de groene schemer blauwt,
Of den goudglans schuw te maken
In het ijlbebladerd hout,*

*Of te roeren aan den vijver,
Waar zeer statiglijk en traag
Twee voorname zwanen drijven
Met hun spiegelbeeld omlaag,*

*En wat late najaarsrozen,
Als bewasemd amethyst,
Al den weemoed van hun broze
Schoonheid heffen in de mist.*

Jaqueline E. van der Waals

Hervormingsdag

Veel minder bekend dan de stellingen van Luther zijn de 67 stellingen die Zwingli ooit heeft opgesteld. In 1523 werd in de Zwitserse stad Zürich een publieke discussie gehouden tussen Zwingli en enkele door de bisschop van Costanz afgevaardigde Roomse geestelijken. Zwingli had het dispuut aangevraagd bij de Grote Raad van Zürich. Deze bewilligde erin, op twee voorwaarden: het gesprek moest worden gevoerd in de Duitse taal, zodat het hele volk erin betrokken zou worden, en de Bijbel moest de enige norm zijn. Daar had Zwingli geen enkel bezwaar tegen. Het verweer van de Roomsers in dit openbare debat was erg zwak. Na afloop gaf de burgemeester van de stad Zwingli de opdracht voort te gaan op de door hem ingeslagen weg. Hieronder laten we enkele van de 67 'stellingen van Zwingli' volgen. We ontfleunen ze aan het werk van L. Praamsma, *De kerk van alle tijden*, deel 2.

(2) *De hoofdsom van het Evangelie is dat onze Heere Jezus Christus, de waarachtige Zoon van God, ons de wil van Zijn hemelse Vader heeft bekend gemaakt, ons door Zijn onschuld heeft verlost van de dood en ons heeft verzoend met God*

(3) *Daarom is Christus de enige weg tot behoud voor allen die ooit geleefd hebben, leven of ooit zullen leven*

(22) *Christus is onze gerechtigheid; hieruit volgt dat onze werken slechts goed zijn voorzover ze van Christus zijn en niet recht of goed, voor zover ze van onszelf zijn*

(49) *Ik ken geen groter schande dan het verbod voor priesters om getrouwd te zijn, terwijl hun vergund wordt om te gaan met publieke vrouwen; weg met dat schandaal!*

(57) *De Heilige Schrift weet niets van een vagevuur na dit leven*

'In orde'

De noodzaak van kerkrecht en kerkregering

(1)
In alle classes zijn na de Generale Synode van 1998 vergaderingen belegd ter bespreking van de achtergronden en de inhoud van het boekje 'In orde'. Dit boekje werd op last van de genoemde synode uitgegeven door de Commissie kerkrecht. De lezingen in classicaal verband werden verzorgd door leden van deze commissie. Eén van hen, ds. M. Golverdingen, hield op de Huis-houdelijke Vergadering van de Bond van Vrouwenverenigingen, gehouden op 25 september 2001 te Gouda, een toespraak over het gereformeerde kerkrecht met een meer algemeen karakter. Ongetwijfeld zal daarvoor in brede kring in onze gemeenten belangstelling bestaan. Vandaar dat de enigszins omgewerkte tekst in enkele artikelen in ons blad wordt gepubliceerd (red).

Het ambt aller gelovigen en het kerkelijk leven

Veel gemeenteleden gaan er vanuit dat kerkrecht en kerkregering zaken zijn voor ambtsdragers en dan nog wel in het bijzonder voor de liefhebbers onder hen. Die gedachte laat zich verstaan, omdat in de praktijk kerkenraadsleden het meest met dit onderwerp te maken krijgen. Toch raakt het alle gemeenteleden, zowel mannen als vrouwen. Ze zijn immers allen lid of dooplid van de plaatselijke gemeente. In de gemeente des Heeren is sprake van een bijbelse 'mondigheid' van de leden krachtens het ambt aller gelovigen, dat wordt beleden in artikel 28 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Een voorbeeld, ontleend aan de praktijk, kan deze betrokkenheid toelichten. Daarbij teken ik aan, dat de kern historisch is, maar dat het

geheel zo is bewerkt, dat herkenbaarheid is uitgesloten. In de gemeente A dient een negenentwintigjarige vrouw, belijdend lid, schriftelijk bezwaar in tegen een reeds bejaarde broeder, die voor de eerste keer tot ouderling werd gekozen. Vier jaar geleden werd in A door enkele personen bij de leden een brief bezorgd met verzoek sympathie te betuigen ten behoeve van de plaatselijke predikant, die tegen een kerkenraadsbesluit in beroep was gegaan bij de classis en dit in de gemeente had laten uitlekken. De schrijfster achtte het een onoverkomelijk bezwaar dat de verkozen broeder destijds met zijn handtekening de actievoerders had gesteund, die zich in feite tegen de kerkenraad keerden en grote onrust hadden veroorzaakt. Bij haar weten had de verkozen zich nooit van zijn onbijbelse handelwijze gedistantieerd. Daarom zou hij naar haar inzicht geen goede ingang kunnen hebben in de gemeente.

De kerkenraad van A sprak uit dat het bezwaar wettig ter tafel was en dat hij de zorg van deze zuster der gemeente deelde. Tijdens een bespreking met de verkozen broeder op een vergadering van de kerkenraad deelde deze mee dat hij bijna direct na de actie reeds het onjuiste van zijn handelwijze had ingezien. Hij gaf ronduit toe onbezonnen en vleselijk hebben gehandeld en sprak zijn leedwezen uit over het verkeerde gedrag. Hij machtigde de kerkenraad desgevraagd om van het een en ander mededeling te doen. Dit werd de betrokken zuster van de gemeente medegedeeld. Daarmede was het bezwaar weggenomen.

Het gaat hier om geval van toepassing van het gereformeerde kerkrecht waarbij de betrokkenheid van een 'gewoon' gemeentelid heel duidelijk is. De kerkenraad stelde naar aanleiding van het bezwaar van deze vrouw een onderzoek in. Daarbij werd een bepaalde regel gehanteerd: hoor en wederhoor werd toegepast. Vervolgens kwam de kerkenraad tot een gefundeerd besluit dat bijdroeg aan het welzijn van de plaatselijke gemeente.

Deze gang van zaken leidt tot enkele vragen. Hoe is het gereformeerde kerkrecht – een aantal regels voor de kerkregering – ontstaan? Wat is de betekenis van dit kerkrecht voor het kerkelijke leven van vandaag? Om

daar wat meer zicht op te krijgen, is het nodig om bij enkele onderwerpen wat uitvoeriger stil te staan. Het gaat om:

de fundamentele bijbelse gegevens, de ontwikkeling van het presbyteriale kerkrecht, de D. K. O. als uitgangspunt van het gereformeerde kerkrecht, de ontkerstende situatie waarin wij vandaag als kerk staan en de opstelling van de wereldlijke rechter, - ontstaan, inhoud en bedoeling van de publicatie *In orde*, - enkele kernpunten bij de kerkelijke tucht..

Fundamentele bijbelse gegevens

Voor de juiste waardering van kerkrecht en kerkregering zijn de fundamentele bijbelse gegevens van het grootste belang. God openbaart ons in Zijn Woord een viertal principiële uitgangspunten.

a) *Niet het kerkverband, de landelijke kerk, maar de plaatselijke gemeente staat in het Nieuwe Testament centraal.* Elke plaatselijke gemeente is een openbaring van het lichaam van Christus. De eerste gemeente ontstaat te Jeruzalem (Hand. 3:47, 5:11). Voor Petrus, die door Herodes in de kerker is geworpen, gaat vanuit de gemeente een voortdurend gebed op tot God. Barnabas zoekt Saulus op in Tarsen en dient met hem een jaar lang de gemeente van Antiochië. Tijdens de eerste zendingsreis stichten Paulus en Barnabas gemeenten in Lystre, Derbe en Ikonium (Hand. 14: 23). Paulus adresseert zijn brieven aan de plaatselijke gemeente: 'De heiligen en gelovige broeders in Christus, die te Kolosse zijn' (Kol 1:2).

b) *Christus is Hoofd van elke plaatselijke kerk en regeert die door ambtsdragers.* De apostelen ontvangen in Mattheüs 16:19 bij monde van de Heere Jezus de sleutelmacht: 'En Ik zal u geven de sleutelen van het koninkrijk der hemelen; en zo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn, en zo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn'. Dat wordt in Mattheüs 18:18 herhaald. De gemeente te Jeruzalem wordt geregeerd door apostelen en ouderlingen (Hand. 15:6). Tijdens de eerste zendingsreis stellen Paulus en Barnabas in elke gemeente ouderlingen aan, die gekozen worden met het opsteken der handen,

gebed en vasten (Hand. 14:23). Titus krijgt op Kreta de opdracht om van stad tot stad ouderlingen aan te stellen (Titus 1:5). Hoe treffend is ook het spreken van Christus als Koning tot Johannes, die de opdracht krijgt aan elk van de zeven gemeenten van Klein Azië afzonderlijk te schrijven (Openb. 1: 10,11).

c) *Hoofregel voor alle kerkelijke handelen is 1 Corinthe 14:40: 'Laat alle dingen eerlijk en met orde geschieden.'* Laat alle dingen op een eerlijke, welvoeglijke, gave manier plaats vinden. Laat ze geschieden 'met orde', naar een vaste regel, zoals in een goed geordend leger het geval is. De grondregels voor het kerkrecht zijn ons door Heere geopenbaard: de prediking van het Woord, de bediening van de sacramenten, de regering van de gemeente door de ouderlingen, de dienst der barmhartigheid, zoals die door de diakenen wordt verricht. Elke kerkenraad heeft de bevoegdheid om bij de algemene bijbelse principes voor de kerkregering aanvullende regels te geven. 1 Corinthe 14: 40 is dan ook de basis van elke kerkorde.

d) *Het vrijwillig, maar niet vrijblijvend samenleven met andere gemeenten in een kerkverband.* Het is de wil van Koning Christus dat de gemeenten niet los van elkaar blijven leven, maar de eenheid van het lichaam van Christus openbaren door het samenleven in een nationale gemeenschap: het kerkverband. In Handelingen 15, dat het apostelconvent beschrijft, treffen we de eerste synodale vergadering aan. Het al of niet onderhouden van de besnijdenis was een twistpunt geworden in de jonge gemeenten in Klein-Azië. Dat wordt in Jeruzalem op het apostelconvent besproken. Dat convent neemt tenslotte een bindende beslissing, die aan de gemeenten in Antiochië, Syrië en Cilicië wordt medegedeeld. Opvallend is hoe dit convent beklemtoont dat het besluit genomen is in de vreze des Heeren, onder biddend opzien tot Hem om door Zijn Geest te worden geleid en met een beroep op de Schrift: 'Het heeft de Heilige Geest en ons goed gedacht, ulieden geen meerdere last op te leggen dan deze noodzakelijke dingen' Hand. 15: 28).

(Wordt vervolgd)

Boskoop, ds. M. Golverdingen

Samuel Rutherford (1600-1661)

(3)

Rutherfords gevangenschap te Aberdeen

Rutherford was een verklaarde vijand van het Episcopale kerkstelsel. Daarom kwam hij spoedig in ernstig conflict met de religieuze leiders van zijn dagen, die het bisschoppelijk stelsel wilde herstellen in de Schotse kerk. Hij schreef een boek waarin hij regelrecht een aanval deed op aartsbisschop Laud, de rechterhand van Koning Karel I. In november 1635 werd de gematigde bisschop van Galloway, Andrew Lamb opgevolgd door Thomas Sydserff. Deze was veel radicaler dan zijn voorganger. Na het sterven van Lord Kenmure, deed hij allerlei pogingen om het presbyterianisme in zijn diocese uit te roeien. De predikant van Kirkcudbright wordt afgezet. Vervolgens richt Sydserff zich op Rutherford. Begin 1636 moet hij voor het Gerechtshof verschijnen. Daar krijgt hij zijn afzetting als predikant te horen!

In deze donkere dagen mocht hij bijzonder de gunst van de Heere ondervinden. Hij schrijft in een brief aan Marion MacNaught op 5 april: 'Ik ondervind dat Christus met mij is. Ik ben niemand tot last, mij ontbreekt niets. Geen gezicht ziet mij aan, of het lacht mij toe. Zoet, zoet is het kruis des Heeren. Ik overwin mijn zwaarmoedigheid. De liefdeblikken van mijn Bruidegom maken mijn vermoeide ziel vet.' Zijn afzetting als predikant moest bekrachtigd door het Hooggerechtshof in Edinburgh. In juli 1636 moet hij daar verschijnen. Inmiddels lag er ook een exemplaar van zijn boek tegen de Arminianen op tafel. Drie dagen duurt de zitting. Ondanks de pogingen van Lord Lorn om hem vrij te pleiten, wordt Rutherford afgezet en verbannen naar Aberdeen in september 1636 in afwachting van een uitspraak van de koning.

Een kleine groep van mannen en vrouwen uit de gemeente volgde hem tot aan de Brig o' Dee, de brug over de rivier de Dee, die toegang gaf tot de stad. Zij hadden de reis

van 220 mijl gelopen om afscheid van hem te nemen! De plaats van de gevangenis is niet duidelijk. Sommigen spreken van een kasteel, Drum Castle. Tegenwoordig nemen velen aan, dat hij bij de 'Upperkirkgate', de stadspoort bij de kerk van St. Nicolas werd opgesloten. Wel mocht hij op zondag naar de kerk, maar zelf mocht hij niet voorgaan. Ook hield de verbannen predikant disputen met de doctoren van de Universiteit aldaar. Later vond hij gelegenheid om op elke woensdag een soort gezelschap te houden met enkele vrienden (L.J. van Valen spreekt van zgn. fellowship meetings, *Pelgrim naar Immanuël'sland*, p.122). Hoewel hij had getuigd dat de Heere dit huis voor hem tot een 'paleis van Christus' kon maken, waren de eerste maanden toch zwaar voor hem. Vooral het feit dat hij niet kon preken, woog hem zwaar. Hij schrijft: 'Toen ik hier pas kwam, was ik zeer bezwaard, vooral omdat het de Bisschoppen behaagd had, deze zachte wreedheid tot mijn lijden te voegen (want zij noemen het zacht) om de predikanten van deze stad te verbieden, dat zij mij de toegang tot een preekstoel verleenden. Ik zei: "Wat heeft Christus tegen mij in mijn dienstwerk?", maar ik was een dwaas... Mijn zwijgen en lijden zal Hem meer prediken dan mijn tong heeft kunnen doen. Indien slechts Zijn heerlijkheid in mij gezien worde, zo ben ik tevreden'.

Rutherford werd ook aangevallen dat deze gevangenschap een teken was van het goddelijke ongenoegen over zijn leven. Hij zag slechts op de schaduwzijde van het kruis dat Christus hem opgelegd had. De zwaarste tijd van beproeving was in zijn leven angebroken. Hij zegt daarvan in een brief: 'Ik had een geschil opgenomen tegen Christus en een pleitgeding tegen Zijn liefde, en Christus mijn Heere, beschuldigd van onvriendelijkheid, zodat ik zei: "Dit is mijn dood, Hij heeft mij vergeten". Doch mijn zachtmoedige Heere hield mij stil, en zag mij aan en wilde niet twisten om het laatste

scheldwoord, en nu heeft Hij Zichzelf weer tot vriend met mij gegeven; thans zie ik, dat hij God zijn moet, en ik moet vlees wezen' (73).

Later werd Rutherford echter ook verwaardigd om (zoals hij zich uitdrukt) te zien op de licht-zijde van het kruis. Hij schrijft in een brief van 23 november 1636 aan John Fleming: 'Ik bevind dat mijns Heeren kruis met goud overtrokken is en gezalft met vertroosting. Mijn Heere heeft mij nu de witte zijde van Zijn kruis doen zien. Ik zou mijn wenen in de gevangenis niet willen verruilen tegen het lachen van de 14 bisschoppen, te midden van hun hongerige en magere vrolijkheid. De wereld kent de zoetheid van Christus' liefde niet, zij is voor haar een verborgenheid' (brief 72). Hoe begrijpelijk en werkelijk! Eerst heeft hij het er moeilijk mee. Hij kan het niet overgeven. Zijn vlees verzet zich er tegen. Dat vlees kan er niet onder komen. Maar later wordt het anders. In een andere brief aan mevrouw Culross schrijft hij: 'Hij heeft mij in mijn gevangenis het daglicht getoond: Hij kon Zijn liefde niet langer verbergen. Christus had een ander kleed en een masker aan, zodat ik dacht dat Hij het niet was; doch Hij heeft tot mij gezegd: Ik ben het, vreest niet! En nu is Zijn liefde beter dan wijn' (74). Nog een zeer bekende uitspraak doet hij in deze brief: 'Ik zie dat genade het beste in de winter groeit'. (Er is een klein Engels boekje dat heet: *Grace in winter...*).

Rutherford leert wat zelfverloochening is en kruisdragen om Christus' wil: 'Hoe ras zou het geloof zonder kruis bevriezen! Hoevele stomme kruisen zijn er op mijn rug gelegd, die nimmer een tong hadden om de zoetigheid van Christus zo uit te spreken, gelijk dit kruis?' (79). Wat is er rijker op aarde, dan verwaardigd te worden om gemeenschap met Christus te mogen hebben? Het is een zeer vruchtbare tijd voor zijn geestelijke leven, wanneer hij getuigt: 'Ik wist door negen jaar prediken niet zoveel van Christus' liefde, als Hij mij geleerd heeft in Aberdeen in zes maanden gevangenschap.' Ondanks zijn strijd is de Heere nabij. Daarvan zegt hij: 'Mijn pen, mijn tong, en mijn hart hebben geen woorden om de vriendelijkheid, de liefde en barmhartigheid uit

te drukken van mijn Liefste jegens mij, in dit huis van mijn vreemdelingsschap' (68).

Ook vergat Rutherford zijn gemeente te Anwoth niet. Hieruit blijkt ook zijn pastorale instelling. Op zijn minst 200 brieven schreef Rutherford vanuit zijn gevangenis naar vrienden en leden van zijn gemeente in Anwoth. Zeer bekend is de brief aan zijn gemeente van 23 september 1637. Daarin geeft hij een terugblik: 'Want ik heb, toen ik onder ulieden was, niet opgehouden tijdig en ontijdig (naar de mate der genade die mij gegeven was), om u te waarschuwen en uw gemoederen op te wekken; ja, ik ben vrij van het bloed van u allen; want ik heb u de volle raad Gods verkondigd' (68). Hij herinnert de gemeente er aan hoe hij heeft gewaarschuwd om 'nederig te zijn, nuchter en zedig, en vermijden hoogmoed, nijd, boosheid, toorn, haat, twist, woordenstrijd, liegen, lasteren, stelen, en uw naaste te bedriegen in gras, koren of vee, in kopen of verkopen, borgen en lenen, nemen of geven, in handel of verbonden; en dat gij zoudt werken met uw eigen handen en tevreden zijn met hetgeen God u gegeven heeft ...'. Zelfs in de gevangenis is hij in gebed voor de gemeenteleden. Hij waarschuwt hen bij de waarheid te blijven.

Zijn hoogleraarschap

Terwijl Rutherford in het door de episcopaaalse partij beheerste Aberdeen gevangen zit, groeit er in andere steden in Schotland steeds meer verzet tegen de episcopaaalse overheersing. Zeker als het nieuwe dienstboek *Book of canons*, dat nog verder ging dan het Engelse dienstboek, werd opgelegd in Edinburg, kwam het volk in opstand. Ook de predikanten gingen leiding geven aan het verzet. Tenslotte leidde dit verzet tot een vernieuwing van het 'National Covenant', dat gesloten was in 1581. Op 28 februari 1638 werd op het kerkhof van de Greyfriars Church in Edinburg een nieuwe verklaring voorgelezen en door velen ondertekend. Ook elders in Schotland werd dit 'verbond' ondertekend. Dit betekende een openlijke keuze voor en een terugkeer naar de beginselen van de Reformatie. Het ging de Covenanters om de theocratie, een verbondsnatie, op te richten geheel in overeenstemming met de

geboden van God. Door deze ontwikkelingen komt er snel een einde aan de gevangenschap van Rutherford in Aberdeen. Na 22 maanden vast gezeten te hebben komt hij eindelijk vrij! Na zijn vrijlating, waarschijnlijk begin juni 1638, gaat hij naar Edinburgh. Daar worden zijn gaven opgemerkt. Hij ontwikkelt zich tot een van de leidinggevende figuren binnen de Schotse kerk.

Ook keert hij terug naar zijn gemeente in Anwoth. Maar zijn verblijf aldaar duurt niet lang. Door de Generale Synode van Glasgow wordt hij benoemd tot hoogleraar voor de opleiding van predikanten in St. Andrews, gelegen aan de Oostkust van Schotland. Rutherford heeft grote bezwaren en zijn gemeente tekent protest aan tegen deze benoeming. Op een volgende Generale Synode, die in 1639 gehouden wordt te Edinburg, worden alle bezwaarschriften tegen de benoeming van Rutherford als hoogleraar afgewezen. Wel mag hij naast zijn hoogleraarschap predikant blijven. Dan zit er niets anders op zich te onderwerpen aan de besluiten van de synode. In 1639 werd hij benoemd als hoogleraar aan de Universiteit te St. Andrews. Hij werd Professor of Divinity van St. Mary's College. Het viel hem echter blijvend zwaar om geen herder te zijn over de kudde in Anwoth. Wel was hij als predikant, samen met Robert Blair, verbonden aan de Holy Trinity Church. Tot aan zijn dood bleef professor Rutherford daar werkzaam met de opleiding van jonge mannen tot de heilige dienst in Gods kerk. James Guthry en George Gillespie en vele anderen waren leerlingen van Rutherford. Iemand zei: 'De universiteit werd een Libanon, waaruit ceders gehouwen werden om het huis des Heeren in Schotland te bouwen.' Ook vanuit Nederland werd hem een hoogleraarschap aangeboden. Na de dood van Dematius (1651), professor in Utrecht, werd Rutherford gevraagd om hem op te volgen. Hij ging niet in op dit verzoek en bleef in Schotland (brief 329). Hij achtte het in strijd met zijn roeping, de vervolgde kudde van Christus in Schotland te verlaten. Omstreeks 1651 werd Rutherford benoemd als rector magnificus van de Universiteit.

In deze tijd werd Rutherford afgevaardigd naar de grote Synode van Westminster in Londen (1643-1647). Nadat de Belijdenis des geloofs en twee Catechismi opgesteld waren, keerden de Schotse afgevaardigden huiswaarts, na een afwezigheid van ongeveer vier jaren, en deelden hun verrichtingen mee aan de Algemene Vergadering, die in augustus 1647 bijeenkwam en waarop de Geloofsbelijdenis van Westminster aangenomen werd. Hierdoor werd dus een band van gemeenschap gelegd tussen de drie koninkrijken Engeland, Schotland en Ierland.

Tijdens zijn verblijf in Westminster schreef Rutherford verschillende grote en kleine werken. Vooral bekend is zijn werk *Lex Rex* uit 1644, waarin hij zich tegen het zogenaamde 'droit divin' (goddelijk recht) van de Europese vorsten keert. We komen hier zijn theocratische visie tegen. Net als bij John Knox ging het hem om het koningschap van Christus. Hij is niet alleen het Hoofd van de kerk, maar ook de Koning van alle naties. Vorst en onderdanen dienen allen onderworpen te zijn aan Gods Woord. De overheid mag niet naar willekeur handelen. Het volk behoeft geen slaafse gehoorzaamheid te betrachten, zeker niet bij tiranniek bestuur! Koning Karel I sprak, nadat hij het gelezen had: 'Dit boek zal wel nimmer iemand vinden die het beantwoorden kan.'

In 1660 komt de roomse vorst Karel II aan de macht. Droevige dagen breken aan. De strijd tussen episcopalen en Covenanters keert in volle hevigheid terug. Zware vervolging, die duurde tot 1688, was het deel van velen van Gods kinderen en knechten in Schotland. Enige namen van martelaars willen we hier noemen: ds. Alexander Peden, ds. James Guthrie, die werd opgehangen in Edinburgh. Ds. Richard Cameron werd in zijn huis overvallen en gedood en ds. Donald Cargill vond de dood aan de galg. In deze tijd valt ook het sterven van Rutherford. Hij sterft echter niet als martelaar, maar vanwege ziekte. Daarover hopen we nog iets in een laatste artikel te schrijven.

(wordt vervolgd)

Moerkapelle,

ds. J.B. Zippro

KERKNIEUWS

Beroepen:

te Hoofddorp, ds. A. Schot te Krimpen a/d IJssel;
te Wageningen, ds. G.J. van Aalst te Ridderkerk;
te Yerseke, ds. W.J. Karels te Hardinxveld-Giessendam;
te Zoetermeer, ds. J. Schipper te 's-Gravenpolder.

Bedankt:

voor Enkhuizen, ds. J. Driessen te Doetinchem;
voor Goudswaard, voor Leiderdorp en voor Hilversum, ds. M. Karens te Werkendam;
voor Lelystad, ds. W. Harinck te Woerden;
voor Nieuwdorp (Zld), ds. P. Melis te Genemuiden;
voor Ridderkerk-Slikkerveer, ds. H. Hofman te Waarde;
voor Rotterdam-Centrum: ds. G.J.N. Moens te Goes
voor Rotterdam-IJsselmonde, ds. F. Mulder te Scherpenzeel.

WIJZINGING KERKELIJK JAARBOEK

Gemeente Houten: Het juiste adres van ds. J.S. van der Net is:

Chamavenpoort 30, 3991 JV Houten, tel. 030 - 220 51 09.

De scriba van de gemeente Houten: C. van Breugel, Patriottenland 31, 3994 TR Houten, tel. 030-637 61 81.

ADRESWIJZIGING

DS. G.J. BAAN

Het adres van ds. G.J. Baan is met ingang van 5 november a.s. veranderd. Het nieuwe adres wordt: ds. G.J. Baan, Vanenburgallee 7, 3882 RH Putten, tel. 0341-550401

PARTICULIERE SYNODE OOST

De roepende kerk van Scherpenzeel deelt mee dat er op D.V. 29 november een vergadering van de Particuliere Synode Oost gehouden zal worden te Barneveld, waarin gesproken zal worden over de eventuele overkomst van ds. J. Veenendaal.

De vergadering wordt voorafgegaan door een bidstond in de trouwzaal van de kerk te Barneveld, die zal aanvangen om 10.00 uur. Daarin zal ds. L. Blok, de preses van de laatsgehouden synode-vergadering voor gaan.

Looij maatschappelijkwerker heeft zich bereid verklaard voor ons het volgende thema in te leiden.

Ongewenst kinderloos... Wat doet het je?

De bijeenkomst wordt gehouden in één van de zalen van de Gereformeerde Gemeente te Ridderkerk (Anjerstraat 2) en is alleen toegankelijk voor leden en belangstellenden die tot de doelgroep van ReVOKE behoren.

Het programma ziet er als volgt uit:

14.00 uur: zaal open

14.30 uur: aanvang bijeenkomst

14.45 uur: inleiding de heer Looij

15.30 uur: pauze

16.15 uur: gelegenheid tot het stellen van vragen

17.30 uur: sluiting

Na afloop van de bijeenkomst kan gebruik gemaakt worden van een gezamenlijke maaltijd. De kosten hiervoor bedragen f 10,- per persoon. Zowel voor het bijwonen van de bijeenkomst als voor het gebruik van de maaltijd dient opgave plaats te vinden bij Rianne van Mersbergen, Grotestraat 33, 4264 RH Veen.

Telefonische aanmelding is ook mogelijk: 0416-692787.

Volgende bijeenkomst

De volgende ledenvergadering/bijeenkomst zal plaatshebben op D.V. **zaterdag 20 april 2002** te Hoevelaken.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND TE ZWIJNDRECHT

Op D.V. vrijdag 2 november 2001 zal er in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente van Zwijndrecht een koor- en samenzang avond gehouden worden t.b.v. de vakantieweken gehandicapten. Aanvang 19.30 uur. Ouderling C. van Dijk heeft de leiding. Medewerking verlenen de gemengde koren Sursum Corda uit Zeist, Soli Deo Gloria uit Ridderkerk en Canticum uit Zwijndrecht. Iedereen is hartelijk welkom.

DEPUTAATSCHAP VOOR DE EVANGELISATIE

Aan gemeenten en evangelisatiecommissies wordt medegedeeld dat u voor de komende Kerstdagen een keuze kunt maken uit de volgende folders:

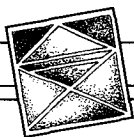
"Het Licht der wereld"

"Met haast"

"De Ster in Bethlehem"

Er zal dit jaar geen nieuwe Kerstfolder worden uitgegeven omdat er inmiddels drie Kerstfolders gereed zijn. Het is de bedoeling dat er in de toekomst van alle Heilsfeiten drie verschillende folders beschikbaar zullen komen. U kunt reeds nu, alleen schriftelijk, bestellen bij de depothouder: A.E. Schouten, St. Francisbaai 38, 2904 AD Capelle a/d IJssel tel./fax: 010-450 59 95 of per e-mail: a.e.schouten-evang.gg@rdnet.nl

Uiterlijke termijn van bestellen D.V. 16 november 2001. De prijs van deze folder bedraagt f 0,11/€0,05 per stuk (incl. BTW). Een eigen opdruk op de achterzijde is mogelijk vanaf 150 gulden /€68 per 1000

BERICHTEN

MEDEDELING VAN HET DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN T.A.V. DE INZAMELING VAN VREEMDE VALUTA

Het deputaatschap heeft de gemeenten verzocht om het overgebleven geld van bezoek aan en vakantie in het buitenland te willen verzamelen. Het deputaatschap zal de door de gemeenten verzamelde vreemde valuta via contactadressen in het buitenland om wisselen. Op deze wijze kunnen van geld, dat binnenkort waardeloos wordt vanwege de komst van de Euro, armen weer worden geholpen. Van verschillende gemeenten hebben wij gehoord dat zij aan deze actie hebben meegedaan.

Inmiddels is aan de classisdiakenen, de diakenen die de classis vertegenwoordigen in het overleg met het deputaatschap, gevraagd of zij vóór 15 november deze

vreemde valuta centraal willen verzamelen. Dan kan bekekend worden hoe dit geld het eenvoudigst en goedkoopst naar onze voorlichter, de heer Leusink uit Rijssen, kan worden gebracht.

We hebben de datum van 15 november aangehouden als einddatum, omdat al dat vreemde geld gesorteerd en ingewisseld moet worden. Doordat het geld ingewisseld wordt via contactadressen in het buitenland, komt het geld voor 100% minus de gemaakte kosten, ten goede van het deputaatschap. Mocht u nog over deze vreemde valuta beschikken, dan vragen wij u vriendelijk of u dit geld spoedig aan één van uw diakenen wilt geven. Bij voorbaat onze hartelijke dank.

J. van Heteren, algemeen secretaris

BIJENKOMST VAN REVOKE

D.V. zaterdag 10 november 2001. Dhr. J.A.

exemplaren, per 1000 meer 38 gulden / €17 extra.

JBGG JONGERENHERVORMINGS- AVOND GOES

D.V. 3 november organiseert de Jeugdbond een Jongerenhervormingsavond in de Grote of Maria Magdalenakerk te Goes. Aan deze avond werken mee het jongerenkoor 'Laudate Deum' uit Ridderkerk en het mannenkoor 'De Lofzang' uit Goes. Ds. G.J. van Aalst zal een appèlwoord spreken over 'Om niet'. Aanvang 19.15 uur. Entree: f 5,- per persoon. Kijk voor meer informatie in Daniël of bel naar de Jeugdbond, tel. 0348-489948.

DISTRICT UTRECHT -16

Op D.V. dinsdag 13 november a.s. zal in een zaal van de Gereformeerde Gemeente te Geldermalsen een districtsavond worden gehouden. De inleider is de heer A. van Schothoret. Hij zal spreken over het thema: "De vertelling in beeld", een praktische handleiding voor een verantwoorde bijbelvertelling. Aanvang 19.45 uur. Allen hartelijk welkom.

KOOR- EN SAMENZANGAVOND YERSEKE

Op D.V. vrijdag 2 november a.s. is er in de Ned. Herv. Kerk te Yerseke een Koor-

Samenzangavond. **Aanvang 19.30 uur.** Medewerking wordt verleend door: Gemengd koor "Asaf" uit Goes, Gemengd koor "De Lofstem" uit Arnemuiden, Jeugdkoor "Jong Asaf" uit Goes, Jeugdkoor "Klein maar Dapper" uit Aagtekerke. De netto-opbrengst is bestemd voor de Rehobothskool in Randburg. De organisatie van deze avond gaat uit van Ring Zeeland van Zangverenigingen van de Gereformeerde Gemeenten. Iedereen is hartelijk welkom.

REGIONALE ZENDINGS- AVOND VAN DE RZC AMSTERDAM

D.V. vrijdag 2 november a.s. zal er een regionale zendingsavond voor de gehele classis Amsterdam worden gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Zaandam, Langestraat 65-67. Aanvang 19.45 uur. Opening door de heer F. Elshout, ouderling van Zaandam. De heer A.F. van Toor uit Apeldoorn, lid van het Deputaatschap voor de zending hoopt een inleiding te houden met als onderwerp: Zending, een taak van de gemeente. Er zal een collecte worden gehouden voor de zending. Het bestuur van de RZC Amsterdam nodigt jong en oud uit om uw belangstelling te tonen voor het zendingswerk, waarvoor ook uw gebed niet gemist kan worden.

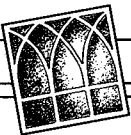
ds. J. de Pater; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. van Gelder; Middelburg-Centrum 18.30 uur ds. A.B. v/d Heiden; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Mijdrecht 10.00 en 19.00 uur dhr. G. Pater; Moerkapelle 9.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. Zippro; Naaldwijk 15.00 uur ds. Brugge; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. de Wit; Nieuwer ter Aa 15.30 uur ds. W. Harinck; Nieuwerkerk ZLD 9.30 en 15.30 uur ds. J. Karels; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Beens; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Meeuse; Oosterend-Texel 10.00 en 16.00 uur ds. van Dijk; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. v/d Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. J. Karens; Opperdoes 10.00 en 19.00 uur dhr. Verschuure; Oud Beijerland 15.00 uur ds. de Wit; Poortugaal 9.30 en 18.00 uur ds. Brugge; Poortvliet 14.00 uur ds. de Jongste; Puttershoek 19.00 uur ds. Schot; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Vermeij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. van Aalst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 17.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 14.30 uur leesdienst en 18.30 uur ds. van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Paul en 19.00 uur ds. Silfhout; Rotterdam-IJsselmonde 18.00 uur dhr. van Boven; Rotterdam-Zuid 10.00 en 15.30 uur dhr. van Boven; Rotterdam-Zuidwijk 18.30 uur ds. Zippro; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Scheveningen 17.00 uur ds. Paul; Sint Annaland 9.30 en 18.00 uur ds. F. Harinck; Soest 15.30 uur ds. Verweij; Sprang Capelle 15.00 uur ds. W.J. Karels; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 9.30 en 17.00 uur ds. de Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Utrecht 17.00 uur ds. B. v/d Heiden (H.A.); Veen 18.30 uur dhr. Hoogerland; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Baan; Vlaardingen 10.00 en 16.00 uur ds. Zippro; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Blok; Werkendam 10.00 en 18.00 uur leesdienst; Wierden 9.30 (H.A.) en 15.00 uur ds. van Dieren; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. Mondria; Yerseke 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. Mouw; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. van Ekeveld; Zoetermeer 19.00 uur ds. Clements; Zwolle 9.30 uur ds. Kleppe.

DINSDAG 30 OKTOBER 2001

Naaldwijk 19.45 uur ds. van Ekeveld; Rhenen 19.30 uur ds. J. Karens; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Mondria; Urk 19.30 uur ds. van Krimpen (bijbellezing); Westzaan 19.30 uur ds. Bac.

WOENSDAG 31 OKTOBER 2001

Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater (bijbelle-

PREDIKBEURTEN

ZONDAG 28 OKTOBER 2001

Aagtekerke 14.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Neele; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Almelo 18.30 uur ds. Tuinier; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 18.30 uur ds. Kattenberg; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Meeuse; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Berkenwoude 9.45 en 15.30 uur ds. Driessen; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur ds. Bac; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. F. Mulder; Den Helder 15.00 uur dhr. Verschuure; Deventer 18.00 uur ds. Kleppe; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. den Boer; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Drachten 9.30 en 19.00 uur ds. Schipper; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. Vreugdenhil; Enschede 10.00 en 16.00 uur ds. Tuinier; Enter 15.00 uur ds. Schreuder;

Ermelo 9.30 uur leesdienst en 19.00 uur ds. Baan; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Moens en 14.00 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 15.30 uur dhr. Hoogerland; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 16.30 uur ds. Boogaard; 's-Gravenpolder 9.30 en 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Haarlem 19.00 uur ds. L. Blok; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hellevoetsluis 19.00 uur ds. P. Mulder; Hendrik Ido Ambacht 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. Silfhout; Hilversum 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Verweij; Hoofddorp 15.00 uur dhr. G. Pater; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. v/d Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Melis; Kapelle-Biezeling 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; Klaaswaal 8.30 en 15.00 uur (Ned. Herv. Kerk)leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Veenendaal; Kortgene 14.30 uur ds. Moens (H.D.); Krimpen a/d IJssel 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Leiderdorp 10.00 uur ds. Boogaard; Lelystad 15.30 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Marknesse 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. van Krimpen; Meeuwen 14.30 uur

zing); Beekbergen 19.30 uur ds. van Dieren; Berkenwoude 19.30 uur dhr. van Boven; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Moerkerken en ds. Schot (hervormingsdag); Drachten 14.30 en 19.30 uur (dankdag) ds. van Krimpen; Enkhuizen 15.00 en 18.45 uur (dankdag) ds. van Dijk; Goes 19.30 uur ds. van Aalst (voor de zending); 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Tanis; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels (bijbellezing); Hilversum 19.45 uur dhr. Hoogerland; Hoogvliet 15.00 en 19.45 uur ds. P. Mulder; Katwijk aan Zee 15.00 en 19.30 uur (dankdag) ds. Mondria; Klaaswaal 19.30 uur ds. Vermeij; Opheusden 19.30 uur ds. J. Karens; Opperdoes 19.30 uur dhr. G. Pater; Oudemirdum 19.00 uur ds. Schreuder; Puttershoek 14.30 en 19.30 uur (dankdag) ds. B. v/d Heiden; Ridderkerk-Slikkerveer 14.30 en 19.30 uur (dankdag) ds. Silfhout; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Kleppe; Soest 15.00 en 19.30 uur ds. Visscher; Sprang Capelle 19.30 uur ds. Gunst; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur (dankdag) ds. Paul; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. M. Karens; Veenendaal 19.30 uur ds. Schipper (hervormingsdag); Wageningen 19.30 uur ds. Verweij; Zwijndrecht 14.30 en 19.30 uur (dankdag) ds. de Wit.

DONDERDAG 1 NOVEMBER 2001

Hendrik Ido Ambacht 19.45 uur ds. Silfhout (bijbellezing); Hoofddorp 19.30 uur ds. F. Mulder; Hoogeveen 19.30 uur ds. Beens; Oosterend-Textel 19.30 uur ds. van Dijk (bijbellezing); Poortugaal 19.30 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Zuid 19.45 uur ds. van Eckeveld.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN Alkmaar:

Evangelist L. Versteeg; kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70; dienst iedere zondag om 10.30 uur.

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; Kerk van de Zevende Dags Adventisten, Eeskwerd 1; diensten zondag 28 oktober om 9.30 uur evangelist G. van de Breevaart en **15.30 uur ds. J. Schipper.**

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Evangelist H.J. v.d. Boogaart; kerkgebouw Offenbachstraat 105-107; diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur. Bijbelstudie: iedere woensdagavond om 20.00 uur.

ADVERTENTIES

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Bodegraven geeft met droefheid en grote verslagenheid kennis van het plotseling overlijden op 65-jarige leeftijd van onze oud-ambtsbroeder

DIRK WILLEM MEIJER

Van 1965 tot 1993 heeft hij de gemeente in getrouwheid en met veel liefde als diaken mogen dienen met de aan hem geschonken gaven. Hij bekleede binnen kerkenraad en gemeente verschillende functies, waaronder die van scriba gedurende 26 jaar. Tot het laatste toe was hij archivaris.

De HEERE ondersteune zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen in dit grote verdriet en heilige deze roepstem aan ons aller hart.

Namen de kerkenraad, ds. A. Bac, preses
M. van Voorst, scriba

Bodegraven, 20 oktober 2001

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.**

Begrafenis Verzorging Tollenaar
van Swindenstraat 25, 4532 KC Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

Ameland, t.h. keurige Stacars/Challets, voor een vriendenprijs(je)! vrij t/m 19/11, fam. v.d. Sluis, 0512-516096.

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot	b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87	J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN	3774 JW
Barneveld	Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728	Tel.: 0342-441812

Help Afghaanse vluchtelingen in Iran

Meer dan één miljoen Afghaanse vluchtelingen verblijven in Iran.
Op de vlucht voor de Taliban. Hun aantal neemt nu toe.
De vluchtelingkampen - gelegen in de woestijn - zijn hierop niet berekend.
Via de kerk in Iran kan het Deputaatschap hulp verlenen.

Giro 307447

Help u mee?

DOE

WEL

**DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING
IN BIJZONDERE NODEN DER
GEREFORMEERDE GEMEENTEN**

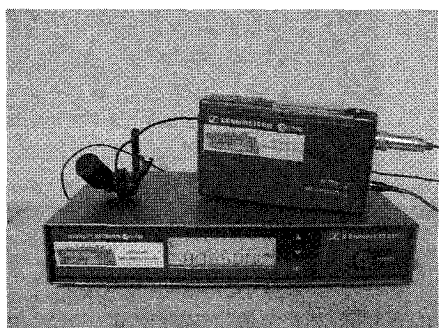
Postbus 615 • 3440 AP Woerden
Tel. 0348-489910 • Fax 0348-483721

Geluid zoals het hoort!

*Advies en aanleg geluidsinstallaties
Voor (kerk)zalen, verzorgingshuizen*

Van Gelder Elektronica
Carry van Bruggenstraat 33
9422 KM Smilde tel: 0592 415 509
www.vangelderelektronica.nl

Ook in deze kerk staat ons draadloos systeem!

KLASSIEKE ORGELS

Hoofddealer van **Johannus, Eminent, Ahlborn, Sweelinck, enz.**

Tel: 0180 - 31 56 52

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
Krabbendijke, Oostpolderweg 1
Nederhemert Noord, Kapelstraat 1
Beesd, Veerweg 14
Papendrecht, Overtoom 18

UNIEK IN KLASSIEK

SHGO

STICHTING HULPVERLENING IN GEZINEN

Uitgaande van de Ger. Gem. in Ned.

Voor betaalbare en verantwoorde hulp in gezinnen waar uit de Statenvertaling wordt gelezen en geen TV aanwezig is.

Rijksgediplomeerde KRAAMHULP:
tel. 033-2774 547 of 0346-264 595.

Dagelijks bereikbaar, laat u tijdig inschrijven.

GEZINS- BEJAARDEN EN ZIEKENHULP:
tel. 0166-652 605.

Inlichtingen ieeore werkdag van 8.30-10.30 uur, vrijdags ook van 19.00 - 20.00 uur.

CANADA BEZOEKERS.

Wij hebben twee bej. woningen te huur in het bej. teh. van de Ger. Gem. te Norwich, Ont.
Inl. tel. 001-519-863-2574.

Kraamzorg?

RST

Tel. 0342 - 422 324

Postbus 154, 3770 AD Barneveld

Te koop gevraagd. Theologische boeken.
Tel 0577 - 40 10 65

T.b.v. De zending bieden wij u de volgende preekcassettes te koop aan:

Ds. C. Clements Psalm 104:34
Ds. C.A. van Dieren Genesis 3 :21
Ds. J.J. van Ekeveld Hooglied 5:14a
Ds. M. Karens 1 Koningen 10:1-7
Ds. A. Moerkerken Johannes 4:26
Ds. W. Visscher Openbaring 2:18-29
Ds. C. Vogelaar Johannes 4:26
Deze 7 cassettes zijn helder en duidelijk opgenomen. De prijs is slechts f 50,00 Geen porto kosten.

Inl. I. Bos, Leusbroekerweg 15, 3832 BG Leusden.
Tel. en Fax nummer: 033-2862261
Dagelijks van 8 tot 22 uur.
Bgg. 06-28378488.

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Het dienstencentrum in Rotterdam bestaat uit drie afdelingen: inloop, dagactiviteiten en maatschappelijk werk. Op de afdeling inloop kunnen dak- en thuislozen gebruik maken van een aantal praktische diensten. De afdeling dagactiviteiten is bedoeld voor een actieve dagbesteding gericht op sociale activering. Op deze afdeling is sinds kort een E-centrum waar computervaardigheden worden aangeleerd. Bij de afdeling maatschappelijk werk kunnen bezoekers terecht voor (im-)materiële hulpverlening en woonbegeleiding.

Door verkregen subsidies kan het werk binnen het dienstencentrum worden uitgebreid. Daarom zoeken wij

enthousiaste en betrokken vrijwilligers

Er zijn verschillende mogelijkheden om zich in te zetten zoals het geven van **computerles**, begeleiden van **creatieve activiteiten** en **koken, schoonmaken** en het uitvoeren van **praktische diensten** zoals de verzorging van de was etc.

Wat wij vragen

- Een praktische instelling;
- Stevig in uw schoenen staan;
- Met andersdenkenden kan omgaan;
- Meelevend lid van een van de reformatorische kerken;
- Woonachtig in de regio Rotterdam.
- Minimaal 18 jaar;
- Inzet van minimaal 1 dagdeel per maand.

Ons aanbod

- Een verrijkende ervaringsplaats;
- Reiskostenvergoeding;
- Scholingsmogelijkheden.

Informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de coördinator van het dienstencentrum, Maarten Tanis, tel. 010-4253303 of e-mail m.j.tanis@dc.ontmoeting.org

In Epe is een woonwerkcentrum waar het project 'Uit de bak, onder dak' gerealiseerd wordt. Thuislozen met een detentieverleden worden hier zodanig begeleid dat zij zelfstandig in de maatschappij kunnen functioneren. Dit project is door het Ministerie van Justitie erkend als penitentiair programma.

Centraal adres
Stichting
Ontmoeting
Postbus 25110
3001 HC
Rotterdam
tel. 010-4257677
www.ontmoeting.org

Postbank 2600356
ABN AMRO Bank
55.82.34.55

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ
Horsssen bv

DORPSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statensbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

**Collectebonnen
machinaal tellen?**

vraag demo en/of referentie

Den Hertog 0314-341381/0548-515415

begrafenisverzorging
T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen,
Rotterdam en omstreken.
Opbaar mogelijkheden in een
door u gewenst uitvaartcentrum
of thuis met koeling.
Geen crematies.
Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13
5131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 460 05 09
Fax 010 - 436 79 12

**BEGRAFENISVERZORGING
C. W. VADER**

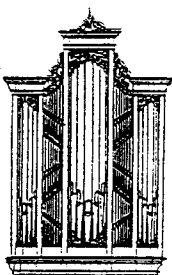
**DAG EN NACHT BEREIKBAAR
VOOR GEHEEL WALCHEREN**

Tarweakker 23 - 4341 MD Arnhemuiden

Wij verzorgen geen crematies.

Tel. 0118-602500 - 0118-412760

**Orgelmakerij
Boogaard**

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSEN
Telefoon 0548-512250
Telefax 0548-521637

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

**Actuele boeken van
De Ramshoorn!**

Besmet Gebied Ada Schouten-Verrips

De auto van de veearts staat op het erf. Ruben schrikt ervan. Hij weet dat er een erg besmettelijke veeziekte in Engeland is. Mond- en klauwzeer noemen ze die: mkz. Maar Engeland is ver weg. Of kan de ziekte de zee oversteken? Gelukkig, de veearts is er voor de roodbonte. Een prachtig kalf heeft zij gekregen. En de mkz? Die is in Engeland. Of... Lees zelf hoe spannend het voorjaar van 2001 voor Ruben en veel andere kinderen op de boerderij was! (92 pag.)

Tot 1 nov.:
16,95

V.a. 1 nov. 19,95. Bel&Bestel nul

MET GRATIS BLADWIJZER!

Geen rund in de stal prekenbundel

De nietigheid en afhankelijkheid van de mens blijkt elke keer weer als er ziektes uitbreken onder het vee. Lege stallen laten diepe indrukken na. In het verleden en nu zijn er bidstonden gehouden, waarin werd opgeroepen tot verontmoediging vanwege onze zonden. De preken in deze bundel vullen elkaar aan en belichten elk vanuit de eigen tijd en omstandigheden de nood van land en volk en benadrukken de noodzaak van waarachtige bekering. (160 pag.)

Preken van Ds. J. Barueth, Ds. A. Hellenbroek,
Ds. B. Smijtegelt, Ds. D.J. Budding, Ds. C. Hogchem, Ds. C. Sonneveld

NU
32,50

Ziet, de Bruidegom komt! SRB-Jubileumbundel

De eindtijd en de wederkomst hebben de mensen in de loop der eeuwen dikwijls beziggehouden. Velen zouden wel in de toekomst willen zien, maar de Heere volvoert Zijn raadsplan. Deze bundel is tot stand gekomen n.a.v. het 10-jarig bestaan van de SRB en bevat lezingen met vragenbeantwoordingen over de eindtijd en de wederkomst, gehouden door ds. D.J. Budding,

ds. P. den Butter, ds. M.M. van Campen, ds. A.A. Egas,
ds. A. Kort, ds. A. Moerkerken, ds. T. Ouwerkerk
en ds. W. Sijffhout.

NU
29,95

Presentatie op DV za. 3 nov.
in de St. Jan te Gouda!
V.a. 5 nov. overal verkrijgbaar

Bel&Bestel tot
22.00 uur 's avonds:
0113-230 340

**Uitgeverij
'de Ramshoorn'**
www.ramshoorn.nl

Ook
ver verkrijgbaar
bij de
boek-
handels

BKG

Stichting Bureau
Kraam & Gezinshulp

**Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp
omdat zorg meer is dan geholpen worden...**

Wij bieden u verantwoorde Kraamzorg en Gezinshulp indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, maar ook als u verantwoorde zorg op maat wenst. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent (soms) meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem contact op om uw mogelijkheden te bespreken en u ontvangt vrijblijvend het BKG informatiepakket.

U kunt de BKG bereiken via onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor kraamzorg en gezinshulp,

0341-270778.

(Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 9.00 uur en 12.00 uur.)

Lukt het u niet persoonlijk contact met ons te krijgen spreekt u dan onze voicemail in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

BKG, de zorgverlener die voelt, wat u bedoelt!